

Κείμενο

ΑΛΚΗ ΖΕΗ (1925-2020)

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου (απόσπασμα από το κεφάλαιο «Κάποιοι άγνωστοι»)

Ο Πέτρος, ένα εννιάχρονο αγόρι, ξέρει τον πόλεμο μέσα από τα βιβλία του. Τον μαγεύουν οι ήρωες, οι ασπίδες, τα ξίφη, οι νίκες. Άραγε έτσι είναι και στ' αλήθεια; Τον παρακολουθούμε στον μεγάλο του περίπατο από τον Οχτώβρη του 1940 ως τον Οχτώβρη του 1944 που η Ελλάδα ελευθερώθηκε. [Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου]

-Καλέ Πετράκη, θα με παντρευτείς;

Πετάχτηκε κι ανακάθισε στα χορτάρια. Η φωνή ερχότανε από ψηλά. Σήκωσε τα μάτια του και είδε σκαρφαλωμένη πάνω στο πεύκο τη Νιούρα, τη μικρή κόρη του φούρναρη της γειτονιάς. Ο φούρναρης είχε τρεις κόρες στρουμπουλές σαν φραντζόλες που είχανε παράξενα ονόματα! Σούρα, Μούρα, Νιούρα. Ήτανε, λέει, από τη Ρωσία. Μέσα στο φουρνάριο βρισκότανε κρεμασμένη η φωτογραφία του τσάρου Νικόλαου. Ο Πέτρος δεν τις χώνευε και τις τρεις, γιατί, σαν τον έστελνε η μαμά του ν' αγοράσει ψωμί, τον κορόιδευαν έτσι αδύνατος που ήτανε. Η Νιούρα πήγαινε στην ίδια τάξη μαζί του. στο διάλειμμα τον πλησίαζε με τις φιλένδες της και του 'λεγε:

-Καλέ Πετράκη, θα με παντρευτείς;

Σκάζανε όλες μαζί στα γέλια και κοίταζαν τ' αδύνατα κανιά του.

-Τι γυρεύεις εκεί πάνω, τη ρώτησε θυμωμένα που του τάραξαν την ησυχία στο κηπάκι, που είχε νομίσει πως μονάχα εκείνος το 'χε ανακαλύψει;

-Ανέβηκα να δω κάτι, μα δε φαίνεται από δω.

-Τι να δεις;

-Δε σου λέω, έκανε η Νιούρα ναζιάρικα και κατέβηκε από το δέντρο. Δωσ' μου μια χρυσόμυγα, να σου πω.

-Δε σου δίνω.

-Τότε κι εγώ δε σου λέω για το κοντάρι.

-Ποιο κοντάρι;

-Που έμεινε ολομόναχο. Το λέγανε στο φούρνο.

-Καλά, θα σου δώσω.

Της διάλεξε τη μεσαία, εκείνη που γυάλιζαν λιγότερο τα φτερά της. Στο δρόμο ακούστηκαν βήματα που έτρεχαν, κι ο Πέτρος βγήκε από τα χορτάρια και κρεμάστηκε στα κάγκελα του κήπου. Είδε τον Σωτήρη να τρέχει μαζί με πολύ κόσμο και τον φώναξε.

-Σε γύρευα, του είπε κείνος, μόλις τον είδε. Πάμε στο λοφάκι να δούμε. Λένε πως κατέβασαν τη γερμανική σημαία από την Ακρόπολη.

-Ποιοι;

-Κάποιοι άγνωστοι. Έμεινε το κοντάρι σκέτο.

-Περίμενε, λέει ο Πέτρος.

-Γύρισε μια στιγμή και κοίταξε τη Νιούρα που είχε αμολήσει την κλωστή κι η χρυσόμυγα ζουζούνιζε. Της την άρπαξε από το χέρι.

-Δε μου το είπες εσύ, της έκανε κακιωμένα και καβάλησε τα κάγκελα.

Το λοφάκι ήταν γεμάτο κόσμο, που κοίταζε κατά την Ακρόπολη. Το κοντάρι έστεκε γυμνό, σαν κατάρτι στη μέση του ουρανού. Πρώτη φορά που λυπήθηκε ο Πέτρος, να μην έχει πάει ποτέ του στην Ακρόπολη. Ποιος να σκαρφάλωσε εκεί πάνω και να την κατέβασε τη σημαία* ;

-Ένα κομάντος Εγγλέζων, του είπε εμπιστευτικά ο πάντα καλά πληροφορημένος Σωτήρης.

Μια γριούλα σταυροκοπιότανε πλάι τους. με το ένα χέρι κρατούσε έναν κουβά με σφουγγαρόπανο, με το άλλο έκανε το σταυρό της.

-Ο Θεός έστειλε τον άγγελό του και την πήρε, μουρμούρισε.

Πίσω από το κοντάρι οι κολόνες του Παρθενώνα άστραφταν στο μαγιάτικο ήλιο σαν να 'τανε χρυσαφένιες.

Όπου να βραδιάσει, οι τοίχοι των σπιτιών, οι μάντρες, ακόμα και οι στύλοι του ηλεκτρικού, είχαν γεμίσει προκηρύξεις των Γερμανών. Από σήμερα, η κυκλοφορία επιτρεπόταν μόνο ως τις έντεκα το βράδυ. Όποιος κυκλοφορήσει μετά τις έντεκα θα πυροβολείται. Όποιος κρύψει αυτόν ή αυτούς που κατέβασαν τη σημαία θα εκτελείται. Κι όπου τον έβρισκαν αυτόν που την κατέβασε θα τον σκοτώναν, κι ας ήταν ο άγγελος του κυρίου, που έλεγε η γριούλα.

*Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας, τον Οκτώβρη του 1944, μαθεύτηκε πως τη χιτλερική σημαία την κατέβασαν ο Μανόλης Γλέζος και ο Λάκης Σάντος, που ήτανε κείνη την εποχή δεκαοχτώ χρονών.

Άλκης Ζέη, Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου, εκδ. Κέδρος, έκδοση 32^η, σελίδες 76-79

ΘΕΜΑ 2β

Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο παρομοιώσεις, να γράψετε σε τι αναφέρεται η κάθε μία και να εξηγήσετε πώς λειτουργούν ως προς το νόημα και χρωματίζουν το ύφος του κειμένου στο οποίο περιέχονται.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

«Πρώτη φορά που λυπήθηκε ο Πέτρος, να μην έχει πάει ποτέ του στην Ακρόπολη»: για ποιους λόγους πιστεύετε ότι ο αφηγητής διατυπώνει το σχόλιο αυτό για τον μικρό Πέτρο; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε στοιχεία του κειμένου.

Μονάδες 40